

Premis literaris a Catalunya

i el seu paper en la promoció d'escriptors novells

Elena Duran Ferrero

Tutora del treball: Margarida Casacuberta

Grau: Comunicació Cultural

Curs: 4t

03/06/2016

Marco Polo descriu un pont, pedra per pedra.

—Però, quina és la pedra que sosté el pont? —pregunta Khublai Khan.

—El pont no se sosté per aquesta pedra o per aquella —respon Marco—, sinó per la línia de l'arc que formen juntes.

Khublai roman silenciós, reflexionant. Després afegeix:

—Per què em parles de les pedres? L'únic que m'importa és l'arc.

Polo respon:

—Sense pedres no hi ha arc.

—*Les ciutats invisibles*, Italo Calvino

Índex

1. Introducció	5
1.1 Presentació.....	5
1.2 Objectius.....	5
1.3 Metodologia.....	6
2. Marc teòric: Premis literaris	7
2.1 Breu història i recorregut dels premis literaris catalans.....	7
2.2 La funció dels premis literaris.....	9
2.2.1 La funció dels premis literaris com a plataforma pels escriptors joves	11
2.3 La controvèrsia dels premis.....	12
3. Casos d'estudi.....	15
3.1 Premi Jordi Sierra i Fabra de literatura per a joves	15
3.1.1 Funcionament del premi	16
3.2 Premi Documenta de narrativa	17
3.2.1 Funcionament del premi	18
3.3 Premi de novel·la curta Just M. Casero	18
3.3.1 Funcionament del premi	19
4. Estudi estadístic.....	20
4.1 Introducció.....	20
4.2 Comparació de publicacions.....	21
4.2.1 Premi Jordi Sierra i Fabra	21
4.2.2.1 Anàlisi	22
4.2.2 Premi Documenta	23
4.2.2.1 Anàlisi	25
4.2.3 Premi Casero	26
4.2.3.1 Anàlisi	28
4.3 Relació de probabilitats.....	29
4.3.1 Jordi Sierra i Fabra.....	30
4.3.2 Documenta.....	31
4.3.3 Casero.....	33
4.3.4 Anàlisi general	35
5. La cara organitzadora.....	36
5.1 Jordi Sierra i Fabra.....	36
5.2 Josep Cots	38

5.3 Guillem Terribas	41
6. Conclusions	45
7. Bibliografia	46
<i>Llibres</i>	46
<i>Articles</i>	46
<i>Pàgines web</i>	47
<i>Conferències</i>	47
8. Annex.....	48
<i>Relació de convocatòries i guanyadors</i>	48
Premi Jordi Sierra i Fabra	48
Premi Documenta	48
Premi Casero	50

1. Introducció

1.1 Presentació

La cultura és la primera víctima d'un país en crisi; ho sabem perquè ho estem vivint. Però no n'és pas l'única. Les altres víctimes principals del defalliment econòmic són els joves. I, quan els problemes del sector cultural s'ajunten amb la falta d'oportunitats pels novells, l'espiral de destrucció sembla no tenir aturador.

En aquest context tan caòtic, molts joves que intenten fer-se un lloc dins l'escena literària del país s'han agafat als premis literaris com a un ferro roent: són una oportunitat única (tot i que difícil) de guanyar credibilitat i de donar-se a conèixer. Però funciona realment aquesta via? És garantia d'una carrera exitosa? I els premis literaris, estan ben organitzats? Hi ha arribat la corrupció? Quins problemes plantegen?

Aquest treball neix com un intent de comprendre com es desenvolupa el món dels premis literaris en país com el nostre, d'un passat tan particular, un present tan confús i un futur tan incert.

1.2 Objectius

L'objectiu bàsic del treball –que, de fet, va ser la idea de la qual va sorgir la resta del plantejament– era **demostrar si els premis literaris asseguren una carrera d'èxit per al guanyador**. En principi, la resposta òbvia és *sí*: és lògic que un escriptor que ha guanyat un premi tingui més reconeixement i, per tant, més possibilitats de treballar amb editorials i editors de prestigi, forjant-se així una bona carrera. Tanmateix, **s'ha de demostrar amb fets** i estudiar, també, per què no sempre és així –hi ha guanyadors de concursos que mai més tornen a publicar, o a escriure.

Tot i així, per resoldre aquest objectiu en calia, primer, un altre: **«bastir» una estructura més àmplia que hi donés context**. Per això era necessari, també, **establir**

un marc teòric en el qual s'expliqués la història dels premis literaris a Catalunya, així com les principals funcions i controvèrsies que s'hi apliquen.

Per últim era necessari, també, endinsar-se dins dels mateixos premis i veure en primera persona com es desenvolupen. Per això, un dels altres objectius bàsics del treball ha sigut **entrevistar gent relacionada amb el món dels concursos per conèixer de primera mà** com es construeixen aquestes estructures i també què n'opinen, de la feina que fan.

1. 3 Metodologia

La primera part del treball, és a dir, el **marc teòric**, és feina de recerca, i per tant he utilitzat les eines adequades per l'ocasió, bàsicament motors de cerca de bibliografies. La major part de llibres els he extret del fons de la Biblioteca de la Universitat de Girona; pel que fa a articles periodístics, m'ha sigut molt útil el *cercador+* i el *traces*. *Mendeley* i *Zotero* em van servir com a magatzem bibliogràfic. Aquesta part del treball va ser la primera que vaig fer, ja que em va servir per posar-me en context abans de tractar els premis literaris actuals.

La segona part (**l'estudi estadístic**) ha requerit una selecció de tres premis representatius; un plantejament matemàtic que reflectís la hipòtesis i els resultats que responguessin les preguntes plantejades; i un software de càlcul com el programa *Excel*. Al ser la part més densa, ha sigut també a la qual he invertit més hores i feina. Ha sigut un treball feixuc, ja que m'ha calgut buscar un per un el nombre de llibres publicats per cada guanyador (72 persones en total).

Per últim, la tercera part, consistent en les **entrevistes**, s'ha fet de diferents maneres. Per exemple, tant el contacte com l'entrevista amb Jordi Sierra i Fabra es va fer per correu electrònic. En el cas de Josep Cots, amb el qual em va posar en contacte la Mita Casacuberta, el vaig anar a entrevistar personalment a Barcelona, i amb en Guillem Terribas ens vam veure a Girona.

2. Marc teòric: Premis literaris

A Catalunya els premis literaris són considerats, per una banda, un símbol de la cultura catalana, una tradició arrelada i una mostra més del geni creatiu del país; i, per altra banda, són objecte d'una forta controvèrsia que retreu l'abundància massiva de convocatòries i la prevalença dels interessos econòmics.

Avui en dia, el registre de la Generalitat de Catalunya té documentats 2687 premis (històrics i vigents); aquesta xifra mai havia sigut tan alta, però tampoc havia estat mai tan qüestionada. A continuació es fa un breu repàs per la història dels premis i es plantegen, de forma introductòria, les principals polèmiques sobre els premis literaris i la seva funció.

2. 1 Breu història i recorregut dels premis literaris catalans

A la contraportada de *Grandeses i misèries dels premis literaris*, Vicenç Pagès fa una encertada síntesis de la història dels premis a Catalunya: «L'antic Consistori de Tolosa, els mediocres certàmens de la Decadència, la restauració dels Jocs Florals com a motor de la Renaixença, els premis resistencials a l'exili i a les catacumbes durant la postguerra, la clamorosa Festa de Santa Llúcia de 1975...»¹.

És interessant remuntar-se als premis d'abans de la Renaixença (que són els que probablement ens venen primer al cap quan busquem els orígens dels guardons) per veure com les arrels dels premis literaris arriben fins l'època medieval i trobadoresca.

De fet, si haguéssim de buscar les primeres *convocatòries* de creació literària hauríem de començar pel 1323, any de la fundació de la *Sobregaya Companhia dels Set Trobadors* a Tolosa, que volia recuperar la poesia dels trobadors i la llengua occitana.

¹ Pagès. V. (1991). *Grandeses i misèries dels premis literaris: bricolatge textual*. Badalona: Llibres de l'Índex.

L'organització trobadoresca també es coneixia com *El Consistori de la Sobregaya Companyia del Gay Saber* o, de forma més genèrica, com el *Consistori de Tolosa*.

Els guanyadors obtenien la *Violeta de Fin Aur*, donant nom així als *Jocs Florals*. Aquest certamen va ser adoptat pel Consistori de la Gaia Ciència de Barcelona al 1393 i, tot i que durant molts anys va rebre el suport reial, es va interrompre a finals del segle XV.

Entre la interrupció dels antics Jocs Florals i la seva recuperació moderna només va haver-hi una ocasió en la que es van convocar uns premis literaris d'importància a Catalunya: el 1841 i el 1857, impulsats per l'Acadèmia de Bones Lletres.

Els Jocs Florals moderns que coneixem es van restaurar el 1859 a Barcelona, impulsats pel moviment de la Renaixença. Contràriament als seus predecessors, que només buscaven obres poètiques, els nous guardons «van obrir-se a la narrativa, el teatre i els estudis literaris»². Cal remarcar que un dels objectius era «moure la joventut al conreu de la literatura i la llengua catalana»³: els podem considerar els primers premis catalans amb voluntat expressa de servir de plataforma per a joves escriptors.

Els Jocs Florals van tenir 77 convocatòries abans que l'esclat de la guerra civil els enderroqués. Tot i així es van mantenir des de l'exili, amb el nom de *Jocs Florals de la Llengua Catalana*, i durant tota la dictadura franquista es van convocar des de diferents ciutats d'Amèrica i Europa.

Mentrestant, a Catalunya els únics premis de l'època es concedien només a obres en llengua castellana. L'única excepció la trobem a la *Nit de Santa Llúcia* (que es continua organitzant avui en dia amb el nom genèric *La Festa de les Lletres Catalanes*). La primera vetllada es va fer el 1951 de forma clandestina, i el 1961 Òmnium Cultural

² Mata, J. (2011). *Dels Jocs Florals del segle XIV als Premis de Cultura del XXI: Un repàs pels premis culturals promoguts des de les institucions polítiques catalanes*. Diari ARA.

³ Gran Enciclopèdia Catalana. *Jocs florals de Barcelona*. Recuperat de <http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0034693.xml>

en va agafar el timó. La convocatòria més recordada és la del 1975, ja que es va celebrar poc després de la mort de Franco.

El 1978, després de la caiguda del règim franquista, els Jocs Florals es van restaurar definitivament a Catalunya; però no només això, sinó que –ja des dels últims anys de la dictadura– van florir nous premis arreu del país amb una finalitat molt concreta: donar un nou impuls a la llengua i cultura catalanes, debilitades durant la dictadura. Alguns dels més importants són el Premi Carlemany (1994), el Premi Josep Pla (1968), el Premi Prudenci Bertrana (1968), o Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira (1989) a València, i els Premis literaris Ciutat de Palma (1958) a les illes Balears –atorgats a obres de llengua catalana amb excepció de les edicions d'entre 2004 i 2007 i a partir del 2011, en les que el govern del PP els converteix en premis bilingües.

Des de llavors, i sobretot amb l'esclat d'internet –que fa més fàcil la publicació i difusió de convocatòries i l'enviament de manuscrits– el nombre de premis ha crescut exponencialment, un creixement provocat en bona mesura perquè moltes de les convocatòries es fan per part d'Editorials independents (el nombre d'editorials a Espanya es multiplica cada any) sense necessitar el suport d'Institucions públiques o culturals.

2. 2 La funció dels premis literaris

Molts premis solen assenyalar dins la convocatòria l'objectiu per el qual han sigut creats; normalment apel·len al foment de la lectura o de la cultura. Més enllà d'això, però, autors, editors i lectors han debatut al llarg de les dècades sobre quina funció ocupen realment els premis a casa nostra i quina és la funció real que haurien d'oferir.

Per exemple, Xavier Pla –ara Premi Nacional de Cultura–, deia que els premis són «la palestra principal de presentació de nous escriptors i de consagració dels ja llançats en el món editorial»⁴. Posava com a exemple el premi Casero, un dels tres

⁴ Pla, X. (1989). *Malgrat tot, són aquí*. Revista de Girona, (133), 40-41. Recuperat 24 maig 2010, a <http://www.raco.cat/index.php/RevistaGirona/article/view/86726/111740>

concursos en el que es fixa aquest treball: «una veritable columna vertebral a l'entorn de la qual neix una determinada concepció de la literatura i sorgeixen uns joves narradors».

Sembla que la majoria del món literari es posa d'acord en reafirmar, com diu Carles Martí, «la importància dels premis literaris com a element de promoció de determinades obres o com a plataforma de llançament de joves autors»⁵; és a dir, els premis són importants per a) el reconeixement de l'obra guanyadora, que la farà popular i més propensa a les ventes, i b) el reconeixement de l'autor, si aquest és desconegut, i la seva entrada al cercle d'autors coneguts.

Tot i així, sembla ser que el punt 2 té trampa. La Revista del Centre de Lectura de Reus⁶ va estudiar, el 1995, les bases dels premis literaris i va concloure que els més prestigiosos (Premi Edebé, Premi Carles Riba, Jocs Florals...) només demanaven presentar l'obra amb pseudònim en el 30% dels casos, mentre que els premis menys coneguts ho demanaven en un 57% dels casos.

La polèmica sobre si els premis més prestigiosos busquen guanyadors ja reconeguts per una qüestió purament comercial fa molts anys que porta cua. Al mateix reportatge, s'escribia: «a més d'esperonar la creació i servir de plataforma per a la promoció de nous autors, els premis literaris, sobretot quan qui els convoca és una editorial, desenvolupen també un important paper promocional. I d'això se'n deriva un gran perill: que potser en alguna ocasió es premiï una obra que potser no presenta la qualitat desitjada per tal que les editorials no perdin l'oportunitat de complir amb els seus objectius de vendes».

Vist això, s'hauria de fer una distinció entre els premis convocats per institucions públiques i editorials privades –tenen les segones més interessos comercials? Tenen, les primeres, també motius per preferir noms populars en comptes d'obres de qualitat?

⁵ Martí, C. (1995) *Guanyar premis literaris: un ofici per viure?* Revista del Centre de Lectura de Reus, (15), 4.

⁶ Martí, C. (1995) *Guanyar premis literaris: un ofici per viure?* Revista del Centre de Lectura de Reus, (15), 4-6.

2.2.1 La funció dels premis literaris com a plataforma pels escriptors joves

Ja hem vist que un dels objectius més mencionats dels premis literaris és donar reconeixement a autors nous, normalment (i lògicament) reconeguts com a *joves*. Molts escriptors han reconegut públicament que guanyar X premi va propulsar la seva carrera literària. «Me la van tornar sis editorials, però al final va guanyar el premi Sésamo (...) a partir d'aquell moment tot va ser més fàcil»⁷.

Així doncs, molts escriptors que han intentat accedir al mercat per la via clàssica (posant-se contacte directament amb l'editorial) s'han trobat una barrera impenetrable que no accepta noms desconeguts. Els premis han estat una via per poder obrir-s'hi un camí.

I no només serveixen per fer-se un nom *dins* de les editorials, si no també de cara al públic lector. «Els premis són un joc social, de promoció, i aquest és el seu aspecte positiu: permeten que la gent que comença a escriure es doni a conèixer»⁸.

Hi ha qui va més enllà i pensa que els premis haurien d'estar oberts exclusivament als autors novells, ja que els escriptors consagrats els hi roben oportunitats. Un escriptor amb trajectòria no té dificultats per publicar la seva obra; els escriptors nous, sí. «És una contradicció que autors com jo, que ja duen uns quants anys d'ofici, ens presentem a aquestes convocatòries, perquè restem oportunitats als més joves»⁹. «Els premis s'han de donar a gent jove, no a escriptors que ja estiguin una mica a la cresta de l'onada»¹⁰.

⁷ Puértolas, S. (1989) La Vanguardia. Cita recollida a *Grandeses i misèries dels premis literaris*.

⁸ Molas, X. (1990) Diari de Barcelona-Dominical. Cita recollida a *Grandeses i misèries dels premis literaris*.

⁹ Teixidor, J.(1990) Diari de Barcelona. Cita recollida a *Grandeses i misèries dels premis literaris*.

¹⁰ Creus, R. (1989) El Periódico. Cita recollida a *Grandeses i misèries dels premis literaris*.

2.3 La controvèrsia dels premis

Els premis literaris provoquen bàsicament dos principals tipus de controvèrsies: per una banda, es discuteix sobre el gran nombre de premis convocats. N'hi ha masses? Qualsevol ha de poder convocar un premi? Quines intencions són legítimes i quines no? Per altra banda, les resolucions dels concursos sempre porten cua: molts premis són acusats de tenir un jurat massa subjectiu, subornat o, simplement, de que el guanyador s'hagi escollit pels seus contactes o per la seva popularitat.

Més enllà del fet que aquestes controvèrsies es puguin demostrar o es quedin en rumors, no es pot negar que cada any sorgeixen discussions d'aquest tipus tant en l'àmbit privat com a la premsa.

Sobre l'excés de convocatòries, molts posen sota el focus les comarques gironines, que té un gran nombre de premis; Vicenç Pagès¹¹ afirmava que «l'elevat nombre de premis impedeix actualment la desitjable funció de sedàs». Carles Martí¹² ho confirmava, ja englobant tot Catalunya: «la conclusió (...) a què podem arribar (...) és la quantitat de premis literaris que es convoquen en llengua catalana és realment molt important, si no excessiva».

El mateix periodista encetava la polèmica pel que fa al *màrqueting* que s'amaga darrere els premis. «Bona part de les novetats editorials arriben a les llibreries amb el valor afegit d'haver guanyat un premi literari (...) una mena de segell de qualitat (...)» del qual se'n deriva «un gran perill: que (...) es premii una obra que potser no presenta la qualitat desitjada per tal que les editorials no perdin l'oportunitat de complir amb els seus objectius de vendes». Martí es pregunta si el panorama literari català té, per una banda, prou escriptors de qualitat per cobrir els premis i, per altra banda, si té jurats de prou qualitat per poder valorar les obres.

¹¹ Pla, J. (1992). *Els premis literaris, encara*. Revista de Girona, (150).

¹² Martí, C. (1995) *Guanyar premis literaris: un ofici per viure?* Revista del Centre de Lectura de Reus, (15), 4-6.

Respecte a les resolucions dubtoses a favor d'escriptors *famosos*, Xavier Cassadó¹³ es preguntava: «Quin sentit té convocar un premi literari quan, a l'hora de l'adjudicació, els mèrits literaris no són sinó un factor secundari, o fins i tot irrellevant?». Jordi Cervera¹⁴ carregava contra les editorials: «L'expansió del grup Planeta ha fet que tots els grans premis en llengua catalana visquin sota el mateix paraigua i que s'hagin allunyat progressivament de la seva essència, allò de la qualitat literària. Aquí també caldria obrir un debat (...). Ja se sap que el rendiment immediat i l'excel·lència quasi mai mariden bé».

Un exemple concret i recent de polèmica va ser la resolució del premi Minotauro del 2015. En aquest cas, com en molts d'altres en els últims anys, les xarxes socials i els *blocs* especialitzats en literatura van ser la plataforma on es va coure la controvèrsia. Jorge Cienfuegos¹⁵ escrivia: «un mes exacte després del tancament de recepció d'originals, ja tenim la resolució. Una resolució rara, perquè no parla de finalistes (...), ni tan sols diuen quantes obres s'han presentat aquest any al certamen (...). Potser no han tingut temps ni de comptar-les? (...) a un premi tant important com aquest no crec que s'hi hagin presentat menys d'un centenar de novel·les. Se les han llegit totes aquest mes? (...). Que el guanyador sigui un guionista i director de cine escollit per un jurat compost per tres persones del món del cine en un premi literari que té un acord (...) amb un important festival de cine (...). Si tens un concurs amanyat, no treguis la resolució amb presses un mes després, perquè és evident que no ha donat temps ni d'imprimir totes les novel·les presentades. No donis ja la data de publicació de la novel·la guanyadora, perquè si se suposa que el jurat es va reunir i va escollir el guanyador ahir, com podeu tenir ja tots els terminis d'edició ajustats (...)?».

¹³ Cassadó, X. (1995). *Premis literaris sense mèrits literaris*. Revista del Centre de lectura de Reus. (15).

¹⁴ Cervera, J. (27/04/2016) *Premis i Editors*. Diari El Punt Avui. p. 4.

¹⁵ Jorge Cienfuegos (2016). *De Minotauros y otros tongazos obvios en los certámenes literarios*. Recuperat de <http://persiguiendodragones.blogspot.com.es/2015/07/de-minotauros-y-otros-tongazos-obvios.html>

No és l'únic cas en la que els internautes han pres la iniciativa de reivindicar transparència als premis. Es pot considerar un canvi generacional, ja que abans la premsa escrita tradicional era la plataforma per a aquest tipus de denúncies, com és el cas de les editorials del diari *El Punt* denunciant el premi Bertrana de 1991-92, titllat de «improvisació, desorganització i confusió»¹⁶. No és gaire diferent de la polèmica que va esclatar arran de la resolució del premi Plataforma Neo al món *blogger*, en la que es va denunciar la falta de transparència perquè, en dues ocasions, les guanyadores havien participat amb les mateixes novel·les en edicions anteriors i per tant s'havia perdut l'anonimat de l'autoria.

Veiem, doncs, l'aparició d'un tercer debat –sumat al gran nombre de convocatòries i a la dubtositat dels premis–: quin paper juga Internet en tot això? Per una banda, les xarxes socials afavoreixen l'expansió de rumors que es poden fer des de l'anonimat; per altra banda, poden servir per posar en contacte els possibles damnificats i desemmascarar estafes públicament. També cal tenir en compte que Internet ha canviat la manera com els participants dels concursos envien els seus manuscrits als premis, ja que ara molts accepten manuscrits per correu electrònic, cosa que també pot propiciar certes manipulacions.

¹⁶ Pla, J. (1992). *Els premis literaris, encara*. Revista de Girona, (150).

3. Casos d'estudi

Ja s'ha mencionat anteriorment que el nombre de premis literaris convocats a Catalunya és molt alt, i que de fet creix cada any. És, per tant, impossible fer un estudi complet de cada un dels premis. Per això, en aquest estudi s'ha hagut d'acotar a un mínim raonable i representatiu. L'objectiu de l'estudi és tenir una visió clara del que suposa guanyar un concurs. És veritat que els guanyadors ho tenen més fàcil a l'hora de forjar-se una carrera literària? Quines probabilitats té un guanyador de guanyar un altre premi? I de publicar un altre llibre? Les editorials aposten més d'un cop pel mateix autor? La majoria de guanyadors tot just comencen, o ja tenen unes quantes publicacions a les espatlles? L'estadística no sempre és perfecta i representativa, però en aquest cas s'ha intentat que els números facin una interpretació representativa i objectiva del panorama.

Per l'estudi s'han escollit tres objectes d'observació: El **Premi Jordi Sierra i Fabra per a joves**, el **Premi Documenta de Narrativa** i el **Premi Just M. Casero de Narrativa Curta**.

La tria s'ha decidit per la diversitat de característiques de cada premi, ja que el Jordi Sierra i Fabra és per a menors de 18 anys, el Documenta per a menors de 35 i el Just M. Casero no té límit d'edat. També s'ha tingut en compte el nombre d'edicions (essent el Jordi Sierra i Fabra el que en té menys i el Documenta el que en té més) i l'accessibilitat per parlar tant amb antics guanyadors com amb els organitzadors i membres del jurat.

A l'Annex del treball es poden trobar les llistes completes amb tots els noms i anys dels guanyadors de cada premi.

3.1 Premi Jordi Sierra i Fabra de literatura per a joves

El premi Jordi Sierra i Fabra –impulsat pel famós escriptor de literatura infantil i juvenil que li dona nom– va començar l'any 2006. Des de llavors s'ha convocat cada any, arribant a un total de 12 convocatòries i 11 guanyadors. El premi, organitzat per la

Fundació Jordi Sierra i Fabra amb la col·laboració de l'Editorial SM, està dotat amb 3.000€ destinats a la formació literària del guanyador, i inclou la publicació de l'obra guanyadora a la col·lecció *Punto y Seguido* d'SM.

Al concurs només poden participar menors d'edat, amb l'objectiu d'«estimular en els estudiants espanyols i llatinoamericans el plaer per la creació literària (...) a través d'obres que reflecteixin valors universals» i aconseguir que «creixin de forma constant noves generacions d'autors».

Les convocatòries estan obertes a totes les nacionalitats i es demana una novel·la o conjunt de relats de temàtica lliure, però de categoria infantil o juvenil, d'entre 50 i 150 pàgines i que no tingui continuació. Els components del jurat són seleccionats pel mateix Jordi, dos dels quals «són membres de les parts entitats convocants»; només es revela la seva identitat després de fer públics els resultats. L'últim jurat (convocatòria del 2016) va estar format per Hortensia Galí (Directora de la Fundació Jordi Sierra i Fabra), Berta Márquez (editora d'Ediciones SM), Pep Durán (llibreter) Victoria Fernández (Directora de la revista CLIJ) i Elena O'Callaghan (escriptora). Jordi Sierra i Fabra actua com a secretari sense veu ni vot.

Segons les actes de concurs, el nombre de manuscrits presentats oscil·la entre 54 (2010) i 111 (2012). A l'última convocatòria (2015) es van rebre 80 manuscrits.

3.1.1 Funcionament del premi

La convocatòria del premi la penja el mateix Sierra i Fabra a la web de la Fundació poc després d'haver-se anunciat el resultat de l'última edició. Els participants en potència tenen uns set mesos per escriure (febrer-setembre); cal destacar que, a més, Sierra i Fabra sol donar consells *on-line*, actuant una mica com a “padr” –en les seves pròpies paraules—. Un cop tancada la recepció de manuscrits, el mateix escriptor penja a la pàgina de la Fundació una llista amb tots els llibres que ha rebut, perquè tots els participants puguin comprovar que el correu ha arribat sense dificultats (segons ha dit Sierra i Fabra en diverses ocasions, és “l'únic concurs que ho fa” i només perquè “els participants són joves, és el primer cop que participen a un premi i el funcionament els posa nerviosos”). Un cop té tots els manuscrits, els passa a una primera correctora, que fa una primera valoració de les històries i les classifica segons si passen a ser

finalistes (i per tant, valorades pel jurat) o no. En cas negatiu, pot decidir classificar-les a les Llistes d'Or o de Plata, que es fan públiques quan s'anuncia el guanyador.

Un cop decidides les obres finalistes, el jurat es reuneix i decideix el guanyador. La resta de finalistes s'ordena segons la valoració que hagin obtingut en la reunió. Després de sentir el veredicte, Sierra i Fabra truca personalment al guanyador i l'informa del resultat. Un cop han parlat, penja a la pàgina de la Fundació l'anunci del guanyador i també la llista de finalistes, plata i or; normalment ho acompanya amb una breu explicació de les obres i de consells per als participants.

Després, els afortunats que han quedat a les llistes reben un informe de valoració del seu manuscrit (fins l'edició del 2014 s'enviava a tots els participants); a més, Sierra i Fabra els truca en persona per felicitar-los.

3. 2 Premi Documenta de narrativa

El premi Documenta de narrativa és concedit per la llibreria amb al mateix nom. A part de la publicació de l'obra premiada –a càrrec de l'Altra Editorial–, el guanyador obté una dotació econòmica de 5.000€.

El premi es va convocar per primera vegada el 1980 –és el primer premi convocat per una llibreria a Catalunya– i des de llavors només hi ha hagut un any sense convocatòria (1992). Fins ara s'han proclamat 30 guanyadors i 3 edicions s'han declarat desertes.

Les bases estableixen que el premi està obert a escriptors menors de 35 anys que presentin obres «de creació estrictament literària (novel·la, contes, viatges, records, impressions, etc.». El mínim de pàgines és 100 i no hi ha màxim.

Els components del jurat es fan públics ja durant la convocatòria, en un punt de les bases. El 2015 va estar format per 5 persones: Marina Espasa, Jesús Cartaña, Pau Vidal, Èric del Arco i Eugènia Broggi. Contràriament al premi Jordi Sierra i Fabra, el premi Documenta pot ser declarat desert.

Segons Josep Cots (organitzador del concurs), el nombre de manuscrits rebuts sol ser d'uns 20.

3.2.1 Funcionament del premi

Josep Cots obre la convocatòria amb les bases redactades anteriorment pel premi. Tots els participants que ho desitgin poden presentar el seu manuscrit a la llibreria Documenta, que és on s'ha d'entregar. (Anteriorment, l'editorial o els editors relacionats amb el premi poden haver animat a alguns autors a presentar-se, sense assegurar-los la victòria). Un cop tancada la convocatòria, el jurat llegeix les obres i es reuneix per decidir el guanyador, que és proclamat al novembre. Després de l'anunci, els participants que ho vulguin poden recuperar els seus manuscrits.

3.3 Premi de novel·la curta Just M. Casero

Aquest premi és convocat per la Llibreria 22 de Girona en homenatge a Just M. Casero i «a la seva vinculació a Girona i la seva cultura». Fins ara el premi, que va començar el 1981, ha tingut 35 edicions, de les quals 4 han resultat desertes.

El guanyador obté la publicació de l'obra per part de l'editorial Empúries i una dotació econòmica de 2.200€. També es proclama un finalista, premiat amb 600€, del qual se'n reserven els drets de publicació durant un any.

Al premi es pot presentar qualsevol persona sense restricció d'edat o nacionalitat, sempre que la novel·la estigui escrita en català i tingui un mínim de 150.000 caràcters amb espais i com a màxim 230.000.

Presentar el manuscrit sota pseudònim és opcional.

Com en el cas del premi Documenta, els membres del jurat ja es fan públics a la mateixa convocatòria de bases. L'última convocatòria (2015) va tenir com a jurat a Mita Casacuberta, Josep M. Fonalleras, Imma Merino, Vicenç Pagès, Eva Vázquez i Guillem Terribas com a secretari sense vot.

El premi pot ser declarat desert.

Segons Guillem Terribas, el nombre de manuscrits presentats és d'uns 30 o 40 cada any, tot i que a ells els agradaria rebre'n al voltant de 20.

3.3.1 Funcionament del premi

Es penja la convocatòria i es reben els manuscrits a la Llibreria 22 –que poden ser presentats sota pseudònim o no–. Després del tancament del termini, el jurat fa una primera reunió on planifica el procés: la data de deliberació, els llibres que es llegirà cadascú, etc. Els manuscrits es reparteixen entre els membres del jurat, que en selecciona alguns perquè els llegeixin els seus companys. Un cop reunits i amb la decisió presa, es fa l'acte de lliurament del premi i del finalista.

4. Estudi estadístic

4.1 Introducció

Com s'explica al principi d'aquest treball, un dels objectius és demostrar estadísticament si els premis literaris són un «trampolí» per la carrera literària de cada premiat. Els tres premis exposats en l'apartat anterior (Jordi Sierra i Fabra, Documenta i Casero) són els subjectes de l'estudi. En total, doncs, s'han examinat els casos de 3 premis i 72 guanyadors.

Per representar les hipòtesis, a continuació s'exposen dos càlculs estadístics:

- En el primer es fa una **comparació del nombre de llibres publicats que tenia cada guanyador abans del premi i quants n'ha publicat després** (apartat 4.2), per poder comprovar que després del premi el nombre de publicacions és major.

Tot i que el càlcul es fa amb números absoluts, a l'hora d'analitzar-lo s'ha de tenir en compte que els paràmetres són generals i, per tant, no són determinants; per exemple, a l'hora de comptar els llibres publicats de cada autor no s'ha fet cap distinció de gèneres (poemes, reculls de relats, novel·les, etc.) ni d'idiomes, etc.

- En el segon es fa un **càlcul de probabilitats per determinar quines probabilitats té un guanyador de seguir publicant** (apartat 4.3), tenint en compte l'historial de cada concurs i dels seus guanyadors. Per aconseguir els números més fidels a la realitat possible, s'ha fet ús d'una equació temporal que s'explica a l'apartat corresponent.

En cap dels dos casos s'ha comptat el llibre publicat gràcies el premi, ja que no compta com a publicació anterior ni posterior.

En el cas del premi Documenta i del premi Casero els resultats també es presenten amb gràfics, cosa que no passa amb el Jordi Sierra i Fabra, perquè els

paràmetres numèrics són baixos i els resultats es poden entendre *a ull*. Les conclusions s'expliquen igualment.

Cal recordar que no es tracta de comparar els premis entre sí, sinó que siguin representatius de la resta de premis de Catalunya.

4.2 Comparació de publicacions

La comparació es fa individualment en cada concurs, i després es comparen els resultats generals. Les estadístiques consten de quatre columnes, que representen:

- L'any en què va guanyar cada premiat.
- El nom de cada premiat.
- El nombre de llibres publicats de cada guanyador abans de rebre el premi.
- El nombre de llibres publicats de cada guanyador des que va rebre el premi fins la data de presentació d'aquest treball.
- La suma de les publicacions de tots els guanyadors abans i després del premi.

El nombre de publicacions de cada escriptor s'ha aconseguit mitjançant una recerca bibliogràfica manual, i, per tant, és possible que variï lleugerament segons paràmetres com la descatalogació, tot i que en principi s'han comptat els llibres encara que estiguin fora de mercat. També, com s'ha dit abans, no s'ha fet distinció segons el tipus de publicació, mentre sigui de caire literari (novel·la, poemari, recull, etc.).

4.2.1 Premi Jordi Sierra i Fabra

ANY	GUANYADOR	ABANS	DESPRÉS
2006	Arturo Padilla	0	7
2007	Jara Santamaría	0	1
2008	África Vázquez	0	0
2009	Dúnia Esteban	0	0
2010	Lorena Moreno	0	0
2011	Arlet Martínez	0	0
2012	Alba Quintas	0	2
2013	Andrea Abello	0	0
2014	Cristina López-Perea	0	0
2015	María Romero Pérez	0	0

2016	Sara M ^a Cruces Salguero	0	0
	TOTAL	0	10

4.2.2.1 Anàlisi

El que més crida l'atenció de les dades és, òbviament, la gran quantitat de zeros que hi ha i la poca variació entre l'abans i el després generals, sobretot si ho comparem amb els altres dos concursos. Mirat així podria semblar que els resultats són negatius, però en realitat hi ha una explicació senzilla, i és que els guanyadors són molt més joves –alguns encara són menors d'edat– que en els altres dos premis.

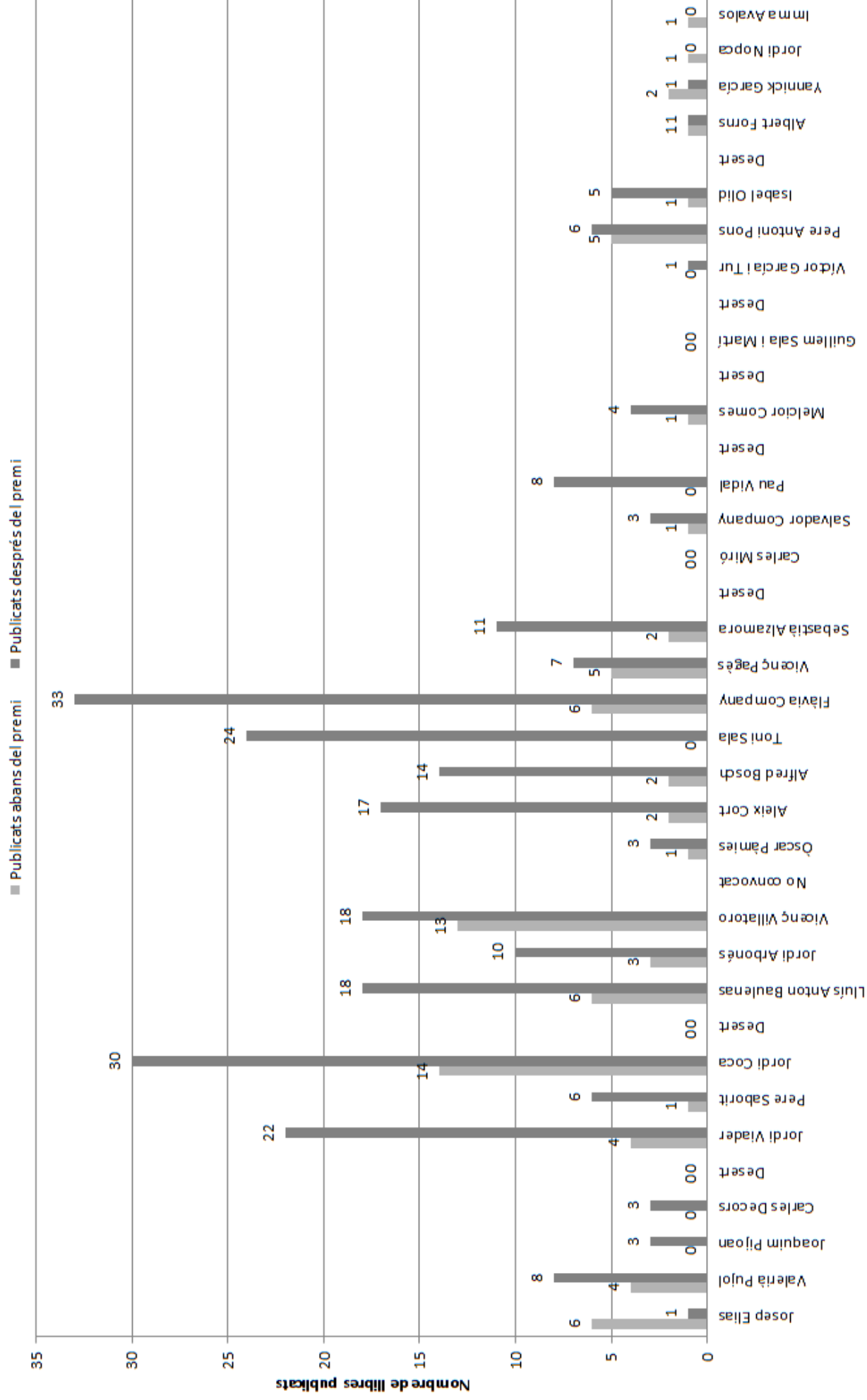
Cal pensar que el guanyador més antic, Arturo Padilla, té només 27 anys i, en 10 anys de carrera, ha aconseguit publicar 7 llibres. El cas de l'altra guanyadora que ha seguit publicant, Alba Quintas, també és excepcional: en 4 anys ha publicat 2 llibres, amb només 21 anys.

Per tant, tot i que a primera vista podríem pensar que l'evolució dels números és minsa, si ho mirem des de la perspectiva real (els guanyadors estan en una etapa on la gran majoria d'escriptors encara no publiquen) els resultats són molt positius. De fet deixen la porta oberta a la possibilitat que molts d'aquests joves segueixin els passos dels seus predecessors i comencin a publicar d'aquí uns anys, igual que li ha passat a Jara Santamaria (26 anys) que pocs dies abans de l'entrega d'aquest treball va guanyar el Premi LKXA-Plataforma Neo, rellançant la seva carrera literària.

4.2.2 Premi Documenta

ANY	GUANYADOR	ABANS	DESPRÉS
1980	Josep Elias	6	1
1981	Valerià Pujol	4	8
1982	Joaquim Pijoan	0	3
1983	Carles Decors	0	3
1984	Desert	0	0
1985	Jordi Viader	4	22
1986	Pere Saborit	1	6
1987	Jordi Coca	14	30
1988	Desert	0	0
1989	Lluís Anton Baulenas	6	18
1990	Jordi Arbonés	3	10
1991	Vicenç Villatoro	13	18
1992	No convocat		
1993	Òscar Pàmies	1	3
1994	Aleix Cort	2	17
1995	Alfred Bosch	2	14
1996	Toni Sala	0	24
1997	Flàvia Company	6	33
1998	Vicenç Pagès	5	7
1998	Sebastià Alzamora	2	11
1999	Desert		
2000	Carles Miró	0	0
2001	Salvador Company	1	3
2002	Pau Vidal	0	8
2003	Desert		
2004	Melcior Comes	1	4
2005	Desert		
2006	Guillem Sala i Martí	0	0
2007	Desert		
2008	Víctor García i Tur	0	1
2009	Pere Antoni Pons	5	6
2010	Isabel Olid	1	5
2011	Desert		
2012	Albert Fornés	1	1
2013	Yannick García	2	1
2014	Jordi Nopca	1	0
2015	Imma Avalos	1	0
	TOTAL	82	257

Relació de llibres publicats pels premiats abans i després de guanyar el premi Documenta

4.2.2.1 Anàlisi

Aquest gràfic deixa clar que, efectivament, almenys en el cas del premi Documenta els guanyadors veuen propulsada la seva carrera literària després de guanyar. La relació general de llibres publicats pels guanyadors després de ser premiats augmenta en més d'un 200%; i, individualment, les publicacions també creixen en tots els casos. Entre 1985 i 1998 la tendència és més assenyalada, sobretot en el cas de Flàvia Company, que té el contrast més alt pro i post concurs, o Toni Sala, que passa de 0 a 24.

Cal observar, també, que abans del 1992 (any en què no es va convocar el premi) els guanyadors solien tenir bastantes obres publicades. Això canvia. La raó l'explica l'organitzador del concurs, Josep Cots, a l'entrevista inclosa en aquest treball: és a partir d'aquell any quan es fixa el límit d'edat en un màxim de 35 anys.

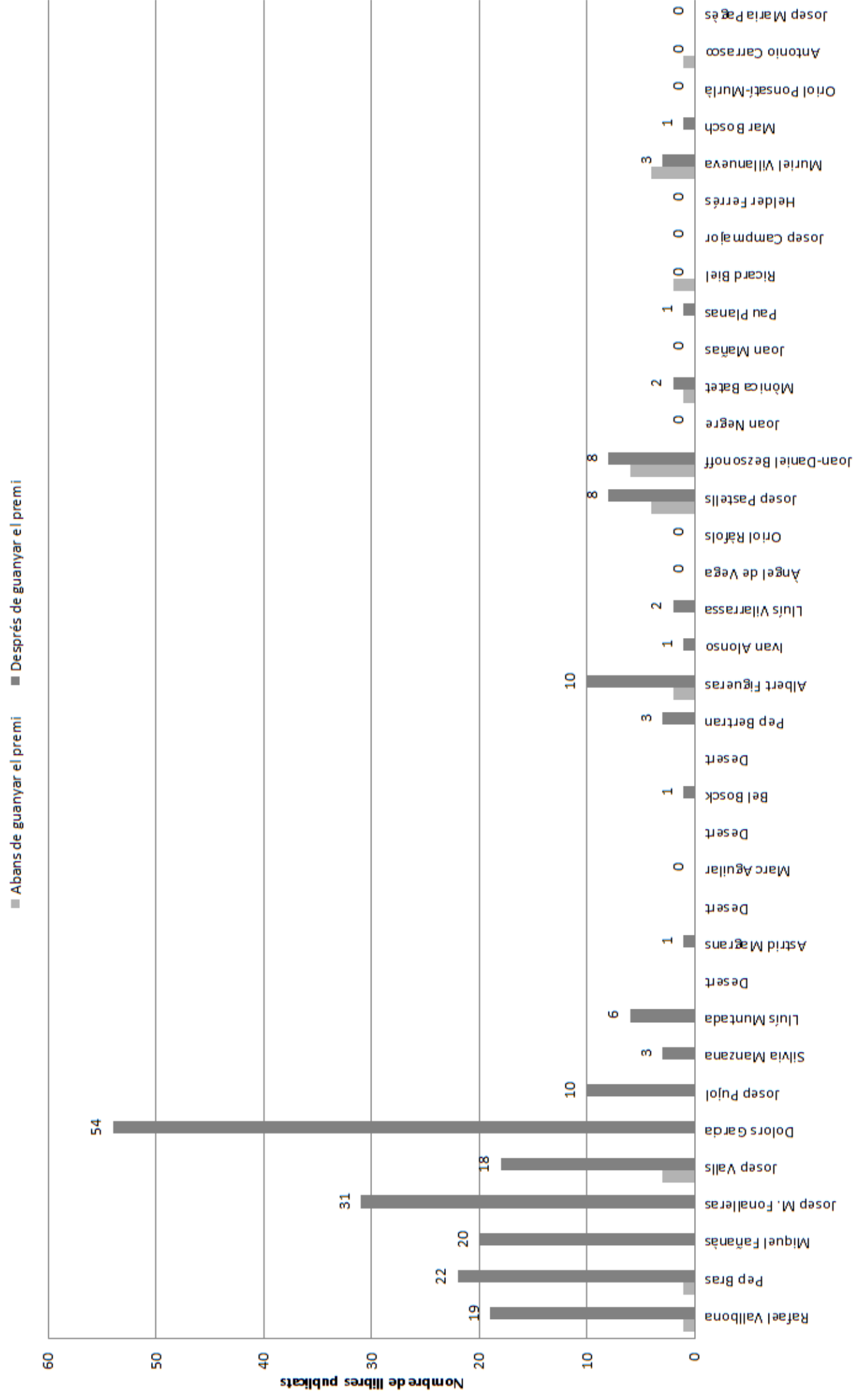
En els últims anys, sobretot a partir d'Isabel Olid (2010) els guanyadors han publicat com a molt un llibre, és a dir, eren desconeguts novells que gràcies al premi s'han propulsat i han seguit publicant (els únics que no ho han fet són els dos guanyadors més recents, probablement per falta de temps). Tot i que a partir del 2010 s'accentua aquest fet, la tendència ve marcada des de 2000, després d'un any declarat desert. Potser això ens indica que, després d'un any desert (o no convocat, com s'ha mencionat més amunt) el jurat es replanteja els criteris d'avaluació i els adapta a unes necessitats diferents.

El més important, però, és que en quasi el 100% dels casos els guanyadors han publicat més (i bastant més) després d'haver rebut el premi Documenta i, per tant, en aquest cas es confirma clarament la hipòtesi que el concurs serveix com a trampolí literari pels novells.

4.2.3 Premi Casero

ANY	GUANYADOR	ABANS	DESPRÉS
1980	Rafael Vallbona	1	19
1981	Pep Bras	1	22
1982	Miquel Fañanàs	0	20
1983	Josep M. Fonalleras	0	31
1984	Josep Valls	3	18
1985	Dolors Garcia	0	54
1986	Josep Pujol	0	10
1987	Silvia Manzana	0	3
1988	Lluís Muntada	0	6
1989	Desert		
1990	Astrid Magrans	0	1
1991	Desert		
1992	Marc Aguilar	0	0
1993	Desert		
1994	Bel Bosck	0	1
1995	Desert		
1996	Pep Bertran	0	3
1997	Albert Figueras	2	10
1998	Ivan Alonso	0	1
1999	Lluís Vilarrassa	0	2
2000	Àngel de Vega	0	0
2001	Oriol Ràfols	0	0
2002	Josep Pastells	4	8
2003	Joan-Daniel Bezsonoff	6	8
2004	Joan Negre	0	0
2005	Mònica Batet	1	2
2006	Joan Mañas	0	0
2007	Pau Planas	0	1
2008	Ricard Biel	2	0
2009	Josep Campmajor	0	0
2010	Helder Ferrés	0	0
2011	Muriel Villanueva	4	3
2012	Mar Bosch	0	1
2013	Oriol Ponsatí-Murlà	0	0
2014	Antonio Carrasco	1	0
2015	Josep Maria Pagès	0	0
	TOTAL	25	224

Número de llibres publicats de cada guanyador abans i després de guanyar el Casero

4.2.3.1 Anàlisi

Veiem un gràfic semblant al del premi Documenta, tot i que en aquest cas, el Casero el guanyen escriptors encara més novells, que en molts casos no han publicat mai, i el balanç pro i post premi també és molt positiu, de més d'un 800%. Tot i així, la proporció és una mica enganyosa, ja que bona part dels números positius es concentren en pocs autors com Dolors Garcia que desequilibren la balança.

Els primers anys van ser els prolífics, fins el 1988, a partir del qual hi ha una davallada causada en part per tres convocatòries desertes després de les quals sembla que canvia la dinàmica del concurs: hi ha més guanyadors que han publicat prèviament, i els que no ho ha fet publiquen menys després de guanyar.

Així, semblaria que en la primera etapa del premi els guanyadors van ser molt prolífics, però després de la sèrie de premis deserts els que tenen més possibilitats de publicar són els que ja tenien una carrera literària iniciada, i no són tan prolífics com abans (amb algunes excepcions, és clar).

4.3 Relació de probabilitats

En aquest apartat s'intenta obtenir un número que indiqui, a partir de l'historial dels premiat de cada premi, quines probabilitats té un guanyador de seguir publicant. També podem veure les diferències entre els autors que ja tenien un bagatge comparats amb els autors que publiquen per primer cop.

En principi, el càlcul és senzill; cal sumar tots els llibres publicats abans i després de cada guanyador. Així tindriem els resultats individuals. Després es poden fer les mitjanes i comparar-les.

Per exemple, si del Documenta els guanyadors haguessin publicat de mitjana 10 llibres abans de ser premiats i 20 després, les probabilitats de publicar després de guanyar haurien augmentat en un 100%.

Tot i així, el percentatge obtingut no seria representatiu, ja que els guanyadors més recents no han tingut tant de temps com els més antics per seguir publicant i, per tant, és injust fer una comparació sense tenir en compte els anys que ha tingut cada autor per escriure i editar. Aquest càlcul en el que s'ha de tenir en compte el temps és més complicat, ja que no es pot fer amb números absoluts.

El que s'ha fet és una relació entre el temps i el número de publicacions per determinar quants llibres, de mitjana, fa cada guanyador en un any; o, dit d'una altra manera, si ho passem a números percentuals, quina probabilitat de publicar un llibre a l'any té cada guanyador tenint em compte el seu historial.

S'ha calculat la freqüència de publicació (llibres/any) de cada premiat abans del premi (només en cas que ja haguessin publicat; es compta des de l'any de publicació del primer llibre) i després del premi.

Per exemple:

- Pep Bastons va guanyar el premi Documenta l'any 2000.
- Abans havia publicat 2 llibres, el primer del qual va publicar-lo el 1994.
- Des de llavors n'ha publicat 10 més.

Des que va començar la carrera literària (1994, primera publicació) fins que va guanyar el Documenta, havia publicat 2 llibres.

$$2000-1994 = 6 \text{ anys}$$

$$2 \text{ llibres} / 6 \text{ anys} = 0,33 \text{ llibres/any}$$

Han passat 16 anys des que va guanyar el Documenta, i des de llavors ha publicat 10 llibres més:

$$5 \text{ llibres} / 16 \text{ anys} = 0,62 \text{ llibres/any}$$

RESULTAT: Abans de guanyar el premi, Pep Bastons tenia una freqüència de publicació de 0,33 llibres per any (és a dir, un 33% de possibilitats de publicar un llibre a l'any); després de guanyar, publica 0,62 llibres l'any, és a dir, té un 62% de possibilitats de publicar un llibre cada any.

Òbviament, els resultats també són relatius, ja que no es té en compte quants llibres *escriu* un autor sense arribar a publicar-los, ni els motius pel quals cadascú tarda més o menys en escriure o publicar, ni el nombre d'edicions ni d'impressions, etc.

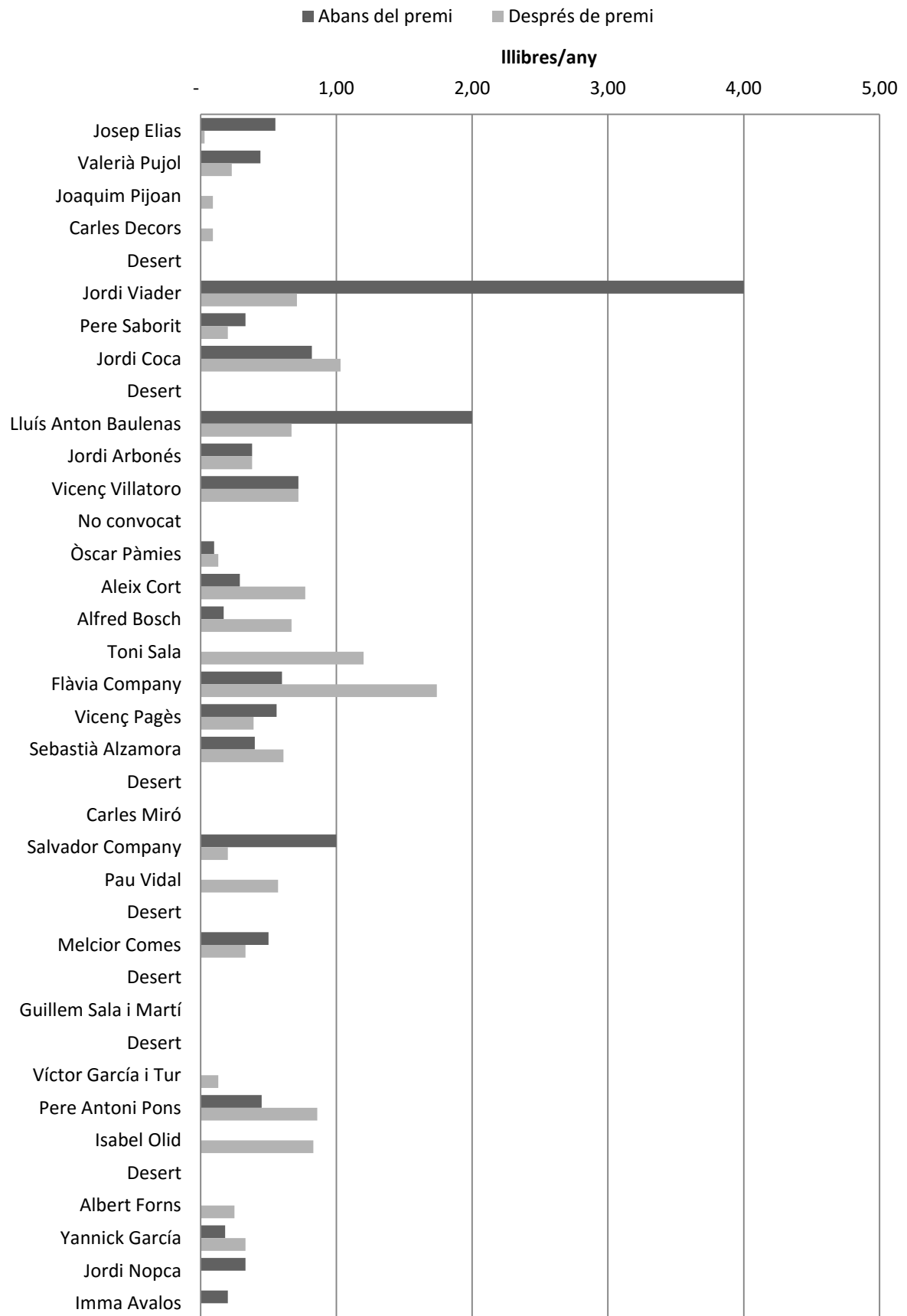
4.3.1 Jordi Sierra i Fabra

En aquest cas no s'ha fet el càlcul perquè cap dels guanyadors –com és comprensible per la seva edat al guanyar– no havien publicat cap llibre abans del premi. És necessari apuntar, però, que el cas d'Arturo Padilla, el primer guanyador del premi, que en 10 anys ha publicat 7 llibres: quasi 1 llibre per any; i el d'Alba Quintas, 2 llibres en 4 anys. Aquesta freqüència és major que en molts casos de guanyadors dels altres concursos, que són més grans i han tingut més temps per seguir publicant. Per tant, el mèrit en el cas d'aquests dos guanyadors del Jordi Sierra i Fabra és major.

4.3.2 Documenta

	Llibres per any		
		Abans del premi	Després de premi
1980	Josep Elías	0,55	0,03
1981	Valerià Pujol	0,44	0,23
1982	Joaquim Pijoan	-	0,09
1983	Carles Decors	-	0,09
1984	Desert	-	-
1985	Jordi Viader	4,00	0,71
1986	Pere Saborit	0,33	0,20
1987	Jordi Coca	0,82	1,03
1988	Desert	-	-
1989	Lluís Anton Baulenas	2,00	0,67
1990	Jordi Arbonés	0,38	0,38
1991	Vicenç Villatoro	0,72	0,72
1992	No convocat	-	-
1993	Òscar Pàmies	0,10	0,13
1994	Aleix Cort	0,29	0,77
1995	Alfred Bosch	0,17	0,67
1996	Toni Sala	-	1,20
1997	Flàvia Company	0,60	1,74
1998	Vicenç Pagès	0,56	0,39
1998	Sebastià Alzamora	0,40	0,61
1999	Desert	-	-
2000	Carles Miró	-	-
2001	Salvador Company	1,00	0,20
2002	Pau Vidal	-	0,57
2003	Desert	-	-
2004	Melcior Comes	0,50	0,33
2005	Desert	-	-
2006	Guillem Sala i Martí	-	-
2007	Desert	-	-
2008	Víctor García i Tur	-	0,13
2009	Pere Antoni Pons	0,45	0,86
2010	Isabel Olid		0,83
2011	Desert	-	-
2012	Albert Fornés		0,25
2013	Yannick García	0,18	0,33
2014	Jordi Nopca	0,33	-
2015	Imma Avalos	0,20	-

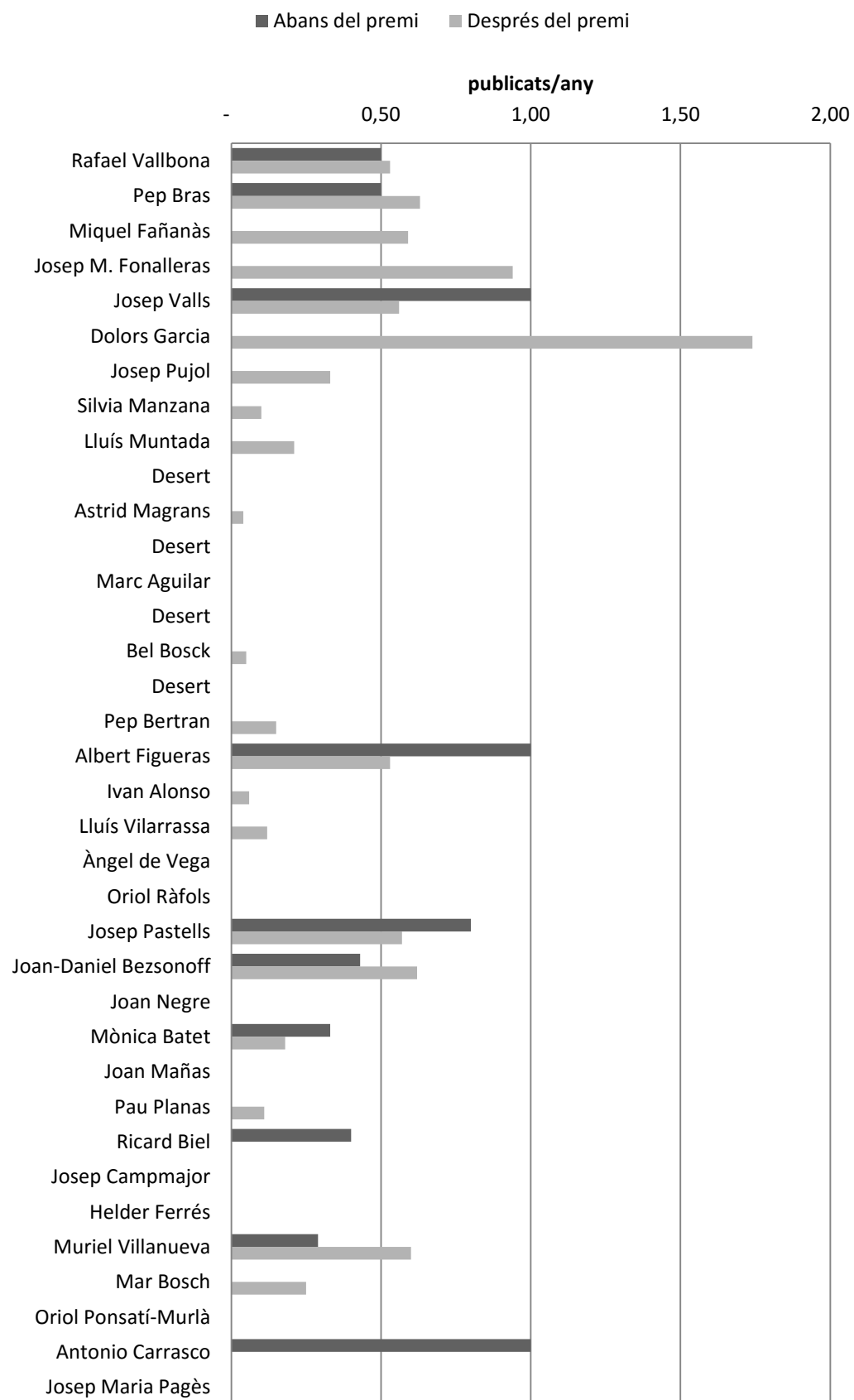
DOCUMENTA. Freqüència de publicació

4.3.3 Casero

	Llibres per any		
		Abans del premi	Després del premi
1980	Rafael Vallbona	0,50	0,53
1981	Pep Bras	0,50	0,63
1982	Miquel Fañanàs		0,59
1983	Josep M. Fonalleras		0,94
1984	Josep Valls	1,00	0,56
1985	Dolors Garcia		1,74
1986	Josep Pujol		0,33
1987	Silvia Manzana		0,10
1988	Lluís Muntada		0,21
1989	Desert		
1990	Astrid Magrans		0,04
1991	Desert		
1992	Marc Aguilar		
1993	Desert		
1994	Bel Bosck		0,05
1995	Desert		
1996	Pep Bertran		0,15
1997	Albert Figueras	1,00	0,53
1998	Ivan Alonso		0,06
1999	Lluís Vilarrassa		0,12
2000	Àngel de Vega		
2001	Oriol Ràfols		
2002	Josep Pastells	0,80	0,57
2003	Joan-Daniel Bezsonoff	0,43	0,62
2004	Joan Negre		
2005	Mònica Batet	0,33	0,18
2006	Joan Mañas		
2007	Pau Planas		0,11
2008	Ricard Biel	0,40	
2009	Josep Campmajor		
2010	Helder Ferrés		
2011	Muriel Villanueva	0,29	0,60
2012	Mar Bosch		0,25
2013	Oriol Ponsatí-Murlà		
2014	Antonio Carrasco	1,00	
2015	Josep Maria Pagès		

CASERO. Freqüència de publicació

4.3.4 Anàlisi general

En el cas del Documenta, curiosament, la freqüència de publicació anterior al premi en molts casos iguala o supera la posterior, sobretot durant la primera època del premi; que coincideix, com hem vist abans, amb els anys on els guanyadors van ser més prolífics. A partir dels últims anys (2008 en endavant), però sembla que la tendència s'ha revertit i són clarament més prolífics després de guanyar el premi –Com Isabel Olid o Yannick García–, que en principi és el més lògic.

Una explicació possible seria interpretar que durant els primers anys del premi els participants eren professionals, com de fet va confirmar Josep Cots; i que més tard, amb la inclusió de la norma dels 35 anys, els participants van passar a ser més joves i inexperts, i per tant menys propensos a tenir alguna obra publicada.

En el cas del Casero els colors del gràfic van a la inversa que amb el premi Documenta; aquí, durant els primers anys del premi la majoria de guanyadors van ser més prolífics després de guanyar-lo; en canvi, durant els últims anys molts dels premiats publicaven més abans de guanyar.

Això es pot interpretar de diverses maneres, però una explicació plausible seria que en els últims anys els participants tenen un nivell més alt i porten més bagatge a les esquenes, i per tant és més probable que ja hagin fet alguna incursió al món literari professional.

5. La cara organitzadora

A continuació reproduïxo les entrevistes fetes als organitzadors dels tres premis seleccionats com a casos d'estudi: Jordi Sierra i Fabra, fundador i organitzador del premi que porta el seu nom; Josep Cots, fundador i co-organitzador del Premi Documenta; i Guillem Terribas, que cada any organitza el premi Casero.

L'objectiu era que m'expliquessin, des del seu propi punt de vista, com s'organitza i desenvolupa un premi i la funció que fan dins del món literari; també que opinessin sobre les diferents controvèrsies que provoquen els concursos i sobre els diferents participants i guanyadors.

En el cas de Sierra i Fabra, l'entrevista es va dur a terme per correu electrònic el 27 d'abril; la conversa amb Josep Cots es va mantenir a la llibreria Documenta el 26 d'abril; i Guillem Terribas el dia 29 d'abril a l'Espai 22.

5.1 Jordi Sierra i Fabra

Escriptor polifacètic, és conegut sobretot per les seves obres de gènere infantil i juvenil i per ser un autor extremament prolífic, amb més de quatre-centes obres publicades i un gran nombre de premis entre els que destaquen *el Premio Nacional de Literatura Infantil y Juvenil*, el premi *Barco de Vapor*, el premi *Edebé*, el *Gran Angular*, el *Columna Jove* i molts d'altres.

A part d'escriptor, és comentarista musical i fundador de la *Fundació Jordi Sierra i Fabra*, amb seu a Barcelona i a Colòmbia, dedicada a «dur a terme projectes culturals i educatius relacionats amb l'art en general»; també és fundador de la revista on-line de literatura *La página escrita*, dirigida sobretot al públic adolescent.

–Primer de tot, em pots explicar breument el procés d'organització del premi, des de la convocatòria a la publicació de l'obra guanyadora?

Es publiquen les bases. Els nois i noies escriuen al llarg de l'estiu; la data d'enviament es tanca el 5 de setembre. Una persona a Madrid llegeix en 4 mesos tots els llibres i els valora. Els 30-40 amb més puntuació es divideixen en tres categories: Finalistes i Llistes d'Honor d'Or i de Plata. El jurat llegeix només les finalistes, i al febrer es reuneix i proclama l'obra guanyadora. Al llarg dels dies següents jo envio una carta a tots, i als finalistes i els de les Llistes, a més a més, l'informe de la lectora. L'últim pas es la meva trucada personal per encoratjar-los a seguir.

–Sou el premi més important per als escriptors menors a Espanya. Per què vas decidir dirigir-lo a aquesta franja d'edat?

Perquè a partir dels 18 ja ets major d'edat i pots anar a premis literaris o parlar amb editors. Abans no. Ningú vol parlar amb pares que es pensen que el seu fill ja es un premi Nobel.

–També sou els únics que feu llistes d'honor i informes de les novel·les. Per què? Creus que altres premis haurien de seguir l'exemple?

No, no poden. El meu premi es únic. I per què? Doncs perquè el vaig crear jo i el dono jo, amb amor i cura. Els adolescents en algunes coses son fràgils, no tenen confiança. Jo els hi dono. Jo faig possible que escriguin, no només amb el premi, sinó també amb la revista on-line, on també publiquem relats i poemes fins a 15, 18 i 21 anys. Tres franges d'edat.

–No ets només organitzador de premis; també n'has guanyat moltíssims. Guanyar un premi és garantia d'èxit (de guanyar altres premis, facilitar publicacions posteriors...)?

No. He guanyat 38 premis, i això l'únic que vol dir es que arribo a la gent i que sóc competitiu. És més: cada llibre que escric, és com si fos el primer. No per ser jo ja el

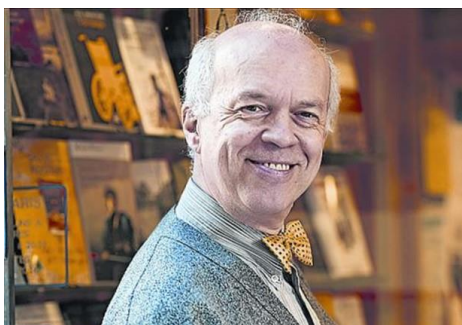
tinc publicat. Passo l'examen, com tots. I encara em tornen llibres, perquè no agraden o perquè m'arrisco massa, etc.

–Alguns diuen que hi ha massa premis literaris convocats, que resten “valor” als “realment importants” i que en el fons només són estratègies de màrqueting per tenir més vendes. També es diu que la popularitat de l'escriptor prima sobre la qualitat de l'obra que presenta. Quina opinió tens del món dels premis literaris actuals?

Em sembla que la resposta correcta seria massa llarga. En resum, crec en els premis. Sobretot en els infantils i juvenils, que són més que nets, netíssims. Per un novell, és el millor que hi ha. Una manera de posar-se a prova. Els que es queixen són els que s'han presentat a molts i mai n'han guanyat cap. En un premi et presentes amb pseudònims. En els darrers que he guanyat vaig aconseguir enganyar al jurat: no van detectar que eren llibres meus.

5.2 Josep Cots

Llibreter de referència i expert en el món editorial català. Va fundar la llibreria Documenta el 1974 amb Ramon Planes, estipulant que allà «la qualitat havia de primar sobre altres criteris». La van inaugurar el 1975 a Ciutat Vella, a Barcelona; el 2014 la va reobrir al carrer Pau Claris gràcies a una exitosa campanya de micromecenatge.

El 1980 va convocar per primera vegada el premi Documenta, que cada any es presenta a la llibreria.

–Per començar, podries fer una presentació de qui ets i què fas?

Sóc llibreter des del 1974 (bé, va ser el 1975 quan vam obrir); aleshores estaven de moda les llibreries, encara era època franquista i la cultura estava de moda, perquè era portar la contrària, i a més veníem del maig del 1968 i tot això. Vam fundar-la amb en Ramon Planes, el meu soci. Quan la llibreria va fer 5 anys, per celebrar-ho, vam decidir fer el concurs! Se'm va ocórrer tot comentant-ho amb la Montserrat Roig, i vam buscar un jurat de prestigi, amb en Brossa i el Perucho... Vam ser la primera llibreria que va convocar un premi a Catalunya, això segur, i a Espanya segurament també. Donàvem, i encara donem, els diners justos; estem a una altra lliga, no ens plantegem jugar a Primera.

–Em pots parlar del premi? Com neix? Com s'organitza?

Per començar em vaig haver de buscar la vida. Em vaig posar en contacte amb Edicions 62 i en Castellet. Junts vam buscar un jurat, que està format per 5 membres: un de la llibreria –ens anem tornant–, un editor i bé, els altres tres varien. Al principi volíem jurats de prestigi, però resulta que els «prestigiosos» portaven «protegits»... I al final ja vam passar. Ara porta feina trobar jurats cada any!

A partir de l'any en que no vam convocar el premi, perquè vaig tenir una crisi d'entusiasme, vam canviar les bases i el vam convertir en un premi jove, per menors de 35 anys, tot i que ja ho estàvem fent, cada any havíem premiat gent jove; no volíem premiar vells!

Cap a l'any 2000 Edicions 62 va passar a l'Editorial Empúries i el premi també va passar-hi. L'editor llavors va ser en Puigtovella (ara està al Núvol) però no ens ajudava gaire a decidir! Trobo que l'editor ha d'ajudar al jurat a destriar les obres, és imprescindible. L'editora d'ara, l'Eugènia Broggi, sí que sap garbellar les obres. L'editor és la figura clau, és qui fa i desfà, perquè al final és qui més s'arrisca; això sí, sempre se'n surten...

–Quines obres solen guanyar? Quin perfil busqueu?

El problema més gran d'un premi és trobar un guanyador que estigui bé; si no ets una eminència social no trobes gent bona que es vulgui presentar. Tot i que

normalment les editorials no volen premis deserts, però trobar un llibre que estigui bé no és tan fàcil. En el nostre cas, quan el premi es declara desert és per pressió meva, perquè no vull que guanyin merdes.

Existeixen allò que se'n diu «caçadors»... entre el 87 i el 91 en vam tenir molts; són els escriptors que es presenten a tots els premis, a veure quin pesquen. Bé, a vegades l'editorial diu a algú que hagi enviat manuscrits que es presenti, però no vol dir pas que hagi de guanyar!

Rebem uns 20 manuscrits cada any... Som *raros*, no tenim pretensió comercial. Busquem obres ben escrites, amb un mínim d'interès, rigor d'estil... Dintre del possible! Som un premi de joves!

A vegades ens trobem que els autors no saben parlar, no són carismàtics... No és que condicioni el premi, però l'autor s'ha de saber explicar, vendre...

Però fixa't que sempre hem premiat desconeguts.

–Quin paper fan les llibreries en els premis literaris? Promouen la participació, la publicitat, les vendes...?

Mira, jo no crec en els premis. No es vénen gaires obres, quasi mai es reediten. El premi potser és famós però, no, no...

Tinc una clientela especial. A mi no m'afecten els premis. En general ha baixat molt el nivell, les editorials són totes iguals, hi ha una mentalitat de grup, no hi ha diversitat. Aquest país té molt pocs editors, perquè tenen poca autoritat moral... Els autors necessiten un pare, però ara els editors són gerents econòmics i prou. El paper de l'editor no és aquest. S'ha d'explicar per què poses un llibre sobre la taula, perquè ara n'hi ha milions.

–Hi ha molta controvèrsia sobre la falta de transparència als premis literaris.

Sí, però qui compra els llibres d'aquests premis ja sap el que està comprant.

–També hi ha qui diu que n’hi ha masses, de premis.

L’important és l’autoritat moral del premi, o de l’editor. S’ha de mantenir el prestigi, la línia! Per això estic orgullós del Documenta, perquè hem aconseguit mantenir-ho malgrat els canvis... Ara fan unes coses... Les votacions populars... O vellets que es tanquen en un despatx a decidir, aïllats de la realitat... Això no serveix per res. La qüestió no és si hi ha masses premis o no, sinó si compten o no... L’important és l’autoritat moral.

5.3 Guillem Terribas

Guillem Terribas és una figura prominent de l’escena cultural gironina. Definit com a «animador» cultural, va fundar la Llibreria 22 el 1978 i de seguida va intentar fer-hi el màxim d’activitats possibles amb l’objectiu de portar el màxim nombre d’esdeveniments i personalitats culturals a la ciutat. També és el fundador i organitzador del Premi Casero. És l’autor de «Demà serà un altre dia», el llibre on explica la seva biografia i trajectòria professional.

—Per començar, em pots explicar una mica qui ets i per què vas decidir fundar una llibreria, en comptes de dedicar-te a qualsevol altra cosa?

Té, en aquest llibre ho explico tot (em dona *Demà serà un altre dia*). No va ser una decisió pensada, la vida m’hi va portar. Era l’any 1978, s’acabava de morir Franco, tots teníem ganes de fer moltes coses; va sortir la idea de muntar una llibreria. Jo no tenia gaire experiència, però sí molts coneguts dins del món de la cultura. Per exemple, tenia un contacte a la llibreria Les Voltes, i em van poder explicar com funcionava tot. Vaig buscar accionistes -uns 25, en total, que van aportar el que ara serien uns 5000€ o 6000€ cada un; i vam començar el projecte. La idea era crear un espai -una llibreria- diferent, dinàmica, potenciant la qüestió catalana i que fos un lloc de trobada cultural, dinamitzador, i que el llibre ho sostingués econòmicament. L’Espai 22 és la

consolidació d'aquesta idea; la llibreria funciona sola i aquí fem tot tipus d'activitats culturals, que és el que havíem pensat des del principi.

—Per què va decidir fer un premi literari? Com es va desenvolupar la idea?

Al principi ja vam tenir la idea d'impulsar-ne un. Tots coneixíem el premi Bertrana, el Muntaner, el Miquel de Palol, el Carles Rahola... Quin gènere quedava lliure? Doncs la novel·la curta. Ens anava bé perquè per presentar-se no calia tenir un bagatge tan potent com per una novel·la llarga o un assaig... La idea era donar pas a la gent perquè comencés per aquí i anés pujant.

En Joan Miró i jo vam redactar les bases i vam triar un jurat jove; en Puigverd, en Berga, el Salellas, en Rafael Nadal, i en Nolla. Amb els anys hem anat canviant. Alguns sempre hi solen ser, d'altres van i venen, però sempre en queden alguns que mantenen l'essència.

La nostra pretensió era donar a conèixer els joves. Ens vam endur una sorpresa: va sortir molta gent bona des del principi. Mira en Fonalleras, la Maria Mercè Roca, la Dolors Garcia i Cornellà, en Lluís Muntada... Nosaltres fèiem broma dient que era un premi molt "casero" perquè quasi sempre guanyava gent d'aquí!

Una altra cosa que vam potenciar des del principi va ser que les obertures de les presentacions del premi les fes algun personatge famós, que parlés del que volgués. En aquella època Girona tot just s'estava fent; no hi havia ni la Universitat.. Nosaltres volíem aportar entitat cultural amb les presentacions. Cada any el jurat em desafiava a portar algun personatge i jo m'hi posava en contacte. Ara que a Girona ja ve tot Déu, portar algú que sorprengui ja no és tan important.

El premi no té gaire dotació, i si no edites al guanyador no serveix de res; de fet l'edició és el premi més premi pels escriptors. Durant les primeres convocatòries, però, no teníem editorial, així que al cap d'uns anys en vam buscar una que recollís i edités les antigues obres guanyadores. Després els guanyadors els va editar l'Editorial Pont de Pedra, molt petita, i més tard van fer una coproducció amb Empúries, fins que Pont de Pedra va tancar i Empúries es va quedar el premi. Quan l'Ernest Folch va marxar d'allà i va crear Ara Llibres vam anar amb ell, cosa que als d'Edicions 62 (dels que Empúries

formava part) no els va agradar gaire, tot i que vam continuar mantenint bones relacions. De fet, quan en Folch va plegar, el Casero el vam tornar a passar a Empúries, fins avui.

—Any rere any, quins passos es desenvolupen durant l’organització del concurs?

El jurat fa una primera reunió després que es tanqui la convocatòria, l’1 de setembre. Planifiquem com farem el procés, el personatge que portarem a la presentació, quan ens trobarem per deliberar (Al Motel, a Figueres, sempre!), la data de lliurament, etc. I ens repartim els originals. No tots ho llegeixen tot, però sí que hi tenen accés, si volen; alguns sí que llegeixen obres que no tenen assignades. Després, cadascú tria les que més li han agradat de les que ha llegit, perquè la resta del jurat també les llegeixi. Hi ha molta comunicació per correu. Discuteixen molt, però són “discussions de pensament”.

—A part d’organitzar el Casero, també tens experiència com a jurat en altres concursos.

Ara sóc jurat del Bertrana i també del Gran Angular, perquè m’interessa veure com ho fan. Es parla molt sobre “especulacions”, però el jurat no hi té res a veure. Jo sóc responsable dels manuscrits que em deixen llegir. Als premis grossos el jurat rep poques obres, seleccionades per l’editorial, potser? Aquest pas és manipulable; jo només puc opinar dels llibres que m’arriben. Això al Casero no passa, i aquesta és la importància del premi: al Casero el jurat es pot equivocar, però al menys saben de què parlen.

—En general, hi ha molta controvèrsia sobre la transparència dels premis literaris. Com ho feu per assegurar-la al vostra premi?

Sempre vam tenir molt clar que la dotació no havia de ser gaire grossa; donem 2.000€ al guanyador i 600€ al finalista, no és res. Empúries pressionava perquè

donéssim més diners, però ens hi vam negar perquè atrauríem als *caçadors*. En Josep Cots va dir el mateix? Doncs sí, són aquests professionals que volen guanyar-ho tot. Però la dotació econòmica la donem nosaltres, la llibreria, no pas l'editorial. Així controlem el que passa. Pensa que durant l'elaboració del premi ho fem tot nosaltres; donem la dotació, triem el jurat, organitzem la presentació... Només després de la festa la feina passa a l'editorial. No volem tenir cap coacció. D'aquesta manera podem controlar el procés fins que es dona el premi. Fins i tot els drets d'autor van a part.

–Hi ha qui diu que hi ha massa premis convocats. Què en penses?

I tant! La pregunta és, doncs, per què fem el Casero. La resposta és que, després de 37 anys, veiem que encara tenim participants, i encara té sentit que obrim camí a nous escriptors. Sí, hi ha molts premis, però vull dir que no serveixen per res, moltes institucions públiques els convoquen per justificar el seu interès per la cultura. En tenim molts, però que valguin la pena som uns 20 o 25 com a màxim.

6. Conclusions

La història dels premis literaris a Catalunya està plena de llums i ombres. Van sorgir per impulsar una cultura i, en moments de dictadures, han estat prohibits pel mateix motiu; després del franquisme van tenir una clara funció de recuperació de la llengua catalana, però aquest brot s'ha convertit en excessiu i els motius per convocar nou premis s'han qüestionat greument en diferents moments de la història recent, igual que la imparcialitat i la qualitat dels jurats. Caldrà veure com es desenvolupa aquesta tendència i com reaccionarà l'opinió crítica del país.

D'ara endavant, a més, s'haurà de tenir en compte la importància d'Internet dins d'aquest món, tant per les controvèrsies que puguin discutir-se a través de plataformes tipus *blogs* o xarxes socials com per les noves eines que pot oferir l'avanç tecnològic als concursos, per exemple l'enviament de manuscrits per correu electrònic.

L'objectiu dels premis catalans ara mateix són variables: alguns segueixen la tònica tradicional d'impulsar (amb èxit o no) la literatura; d'altres persegueixen beneficis econòmics, cosa que afecta l'objectivitat dels concursos. En aquest sentit, experts com Cots o Terribas coincideixen a dir que hi ha massa premis literaris, però pocs que importin. Les estadístiques, però, segueixen el seu propi camí cap a l'augment de participants i de publicacions.

L'intent de descobrir escriptors nous i/o joves segueix present en la majoria de casos, però normalment latent, sense una afirmació explícita de perseguir-ho, com és el cas del premi Casero. Les estadístiques d'aquest premi en concret també demostren que la qualitat literària dels participants també està augmentant.

El treball ha pogut demostrar objectivament, a través de l'estudi estadístic, que els escriptors que han guanyat un premi literari augmenten significativament el nombre de publicacions després de ser premiats, i que per tant guanyar un premi literari augmenta enormement la possibilitat de llaurar-se una carrera literària d'èxit, atorgant un balanç positiu sobretot als escriptors novells.

7. Bibliografia

Utilitzada per la redacció del Marc Teòric.

Llibres

Pagès, V. (1991). *Grandeses i misèries dels premis literaris: bricolatge textual*. Badalona: Llibres de l'Índex.

Articles

Pla, X. (1989). *Malgrat tot, són aquí*. Revista de Girona, (133), 40-41. Recuperat 24 maig 2010, a <http://www.raco.cat/index.php/RevistaGirona/article/view/86726/111740>

Pla, J. (1992). *Els premis literaris, encara*. Revista de Girona, (150).

Martí, C. (1995) *Guanyar premis literaris: un ofici per viure?* Revista del Centre de Lectura de Reus, (15), 4-6.

Diez, J. (2010) *Me sorprende oír hablar de dinero a escritores jóvenes*. Cinco Días.

Juan I Galmés, G. (1987) *Sobre premis literaris*. Estudis Romànics, (20), p. 535.

Deulofeu, A. (1995) *Deu raons per deixar de creure en els premis literaris catalans*. Revista del Centre de Lectura de Reus, (15).

Prada, P. (1992). *Premis literaris*. Revista de Girona. (152) p. 113.

Cáceres, F. (2008). *Los premios literarios*. Revista de Girona. (42) p. 35.

Cassadó, X. (1995). *Premis literaris sense mèrits literaris*. Revista del Centre de lectura de Reus. (15).

Mata, J. (2011). *Dels Jocs Florals del segle XIV als Premis de Cultura del XXI: Un repàs pels premis culturals promoguts des de les institucions polítiques catalanes*. Diari ARA.

Cervera, J. (27/04/2016) *Premis i Editors*. Diari El Punt Avui. p. 4.

Pàgines web

Editorial SM. *Premio Jordi Sierra i Fabra*. Recuperat de <https://es.literaturasm.com/actualidad/tags/premio-jordi-sierra-i-fabra/>

Jordi Sierra i Fabra. *Web oficial de Jordi Sierra i Fabra*. Recuperat de <http://sierraifabra.com/?lang=es>

Llibreria Documenta (2015). *Convocatòria del premi Documenta 2015*. Recuperat de <http://documenta-bcn.com/premi-documenta/>

Fundació Sierra i Fabra. *Fundació Jordi Sierra i Fabra*. Recuperat de <http://fundaciosierraifabra.org/>

Premis Just M. Casero. *Premis de novel·la curta Just M. Casero*. Recuperat de <http://www.premiscasero.net/>

Gran Enciclopèdia Catalana. *Jocs florals de Barcelona*. Recuperat de <http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0034693.xml>

Jorge Cienfuegos (2016). *De Minotauros y otros tongazos obvios en los certámenes literarios*. Recuperat de <http://persiguiendodragones.blogspot.com.es/2015/07/de-minotauros-y-otros-tongazos-obvios.html>

Moreno, V. (2013) *L'origen dels jocs florals*. Blog Ciències socials en xarxa. Revista Sàpiens. Recuperat de <http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/etiqueta/jocs-florals/>

Conferències

Bertrana, A. *Divagacions sobre els premis literaris*. Universitat de Girona. Biblioteca. Fons Bertrana.

8. Annex

Relació de convocatòries i guanyadors

Premi Jordi Sierra i Fabra

- 2006 - Arturo Padilla de Juan - *El poder de una decisión*
- 2007 - Jara Santamaría- *Te comerás el mundo*
- 2009 - Dunia Esteban - *Viaje de ida*
- 2010 - Lorena Moreno - *Las redes del infierno*
- 2011 - Arlet Hinojosa Martínez - *La leyenda negra*
- 2012 - Alba Quintas Garcíandias - *Al otro lado de la pantalla*
- 2013 - Andrea Abello Collados - *Fundido a blanco*
- 2014 - Cristina López-Perea Villacañas - *Siete formas de ver el mundo*
- 2015 - María Romero Pérez - *Cenizas de un octubre helado*
- 2016 - Sara María Cruces Salguero - *Sobre fondo azul*

Premi Documenta

- 2015 Alicia KOPF (Imma Álvalos): *Germà de gel*
- 2014 Jordi NOPCA: *Puja a casa*
- 2013 Yannick GARCÍA: *La nostra vida vertical*
- 2012 Albert FORNS: *Albert Serra (la novel·la, no el cineasta)*
- 2011 – Declarat desert
- 2010 Isabel OLID: *Una terra solitària*
- 2009 Pere Antoni PONS: *La felicitat dels dies tristos*
- 2008 Víctor GARCÍA TUR: *Twistanshauung*
- 2007 – Declarat desert –
- 2006 Guillem SALA MARTÍ: *Imagina un carrer*
- 2005 – Declarat desert –

- 2004 Melcior COMES: *L'estupor que us espera*
- 2003 – Declarat desert –
- 2002 Pau VIDAL: *Homeless*
- 2001 Salvador COMPANYY: *Voleriana*
- 2000 Carles MIRÓ: *La germana gran*
- 1999 – Declarat desert –
- 1998 Sebastià ALZAMORA: *L'extinció i*
Vicent PAGÈS: *En companyia de l'altre*
- 1997 Flàvia COMPANYY: *Ni tu, ni jo, ni ningú*
- 1996 Toni SALA: *Entomologia*
- 1995 Alfred BOSCH: *Herois d'Azània*
- 1994 Aleix CORT: *Abam-ba-buluba-bam-bú*
- 1993 Òscar PÀMIES: *L'Estat contra P*
- 1992 – No convocat –
- 1991 Vicenç VILLATORO: *Hotel Europa*
- 1990 Jordi ARBONÉS: *Carn a les bèsties*
- 1989 Lluís Anton BAULENAS: *Càlida nit*
- 1988 – Declarat desert –
- 1987 Jordi COCA: *Mal de lluna*
- 1986 Pere SABORIT: *El plat preferit dels cucs*
- 1985 Jordi VIADER: *Ni una gota de sang xarnega*
- 1984 – Declarat desert –
- 1983 Carles DECORS: *FM: fragmentació modulada*
- 1982 Joaquim PIJOAN: *Somni*
- 1981 Valerià PUJOL: *Interruptus*
- 1980 Josep ELIAS: *Descomposicions*

Premi Casero

- 1981 - Rafael Vallbona i Pep Bras, amb l'obra *Amfetamínic*.
Finalista: M. Àngels Gardella, amb *Concert per a una pantomima*.
Accèssit: Miquel Fañanàs, amb *Susqueda*.

- 1982 Guanyador: Miquel Fañanàs, amb *Heu vist Tana?*
Finalista: Josep M. Fonalleras, amb *Conxa Piquer a Nova York*
Accèssit: Miquel Pairoli, amb *El carrer de la Llebre*

- 1983 Guanyador: Josep M. Fonalleras, amb *El rei del Mambo*.
Finalista: Josep Gregori, amb *Tirar les cartes* (Edicions Bromera). (Exhaurit).
Accèssit: Anna Dodas, amb *Ebossos per a un rèquiem*.

- 1984 Guanyador: Josep Valls, amb *El cap sota l'ala*.
Finalista: M. Mercè Roca, amb *Vestit de verd i blanc*.

- 1985 Guanyadora: Dolors Garcia i Cornellà, amb *Albert*.
Finalista: Ramon Farnés i Puntí, amb *Emma, jota, cu, pe i efa*.

- 1986 Guanyador: Josep Pujol, amb *Cal·ligrafia*.
Finalista: Eva Vázquez, amb *Rumb cap al silenci*.

- 1987 Guanyadora: Sílvia Manzana, amb *Tendra és la nit*.
Finalista: Lluís Muntada, amb *Lineal*.

- 1988 Guanyador: Lluís Muntada, amb *Espirals*.
Finalista: Josep Càndid Miró, amb *Mai més Maig*.

- 1989 Desert.

- 1990 Guanyadora: Astrid Magrans, amb *Breu*.

Finalista: Martí Masferrer, amb *Fred Negre*.

➤ 1991 Desert.

➤ 1992 Guanyador: Marc Aguilar, amb *El carnisser inepte*.

Finalista: Bel Bosck, amb *Des-concert*.

➤ 1993 Desert.

➤ 1994 Guanyadora: Bel Bosck, amb *Trucant a les portes del cel*.

Finalista: Santiago Cocurella, amb *Dietari de Silencis*.

➤ 1995 Desert.

➤ 1996 Guanyador: Pep Bertran amb *Amanida muscaria*.

Finalista: Miguel Aguirre amb *Ombres paral·leles*.

➤ 1997 Guanyador: Albert Figueras, amb *Les hores fosques*.

Finalista: Blai Gasull, amb *Lisboa*.

➤ 1998 Guanyador: Ivan Alonso, amb *Abecedari de la decepció*.

Finalista: Miguel Aguirre, amb *Point Blank*.

➤ 1999 Guanyador: Lluís Vilarrasa, amb *L'home de Dover*.

Finalista: Joan Suqué, amb *La lluna, la pruna*.

➤ 2000 Guanyador: Àngel de Vega, amb *Rocs*.

Finalista: Josep Pastells, amb *Witxi*.

➤ 2001 Guanyador: Oriol Ràfols, amb *Uu Aa*.

Finalista: Joan-Daniel Beszonoff, amb *L'Atlàntida dels quatre Cavalls*.

- 2002 Guanyador: Josep Pastells, amb *Pell de cilici*.
Finalista: Martí Batlle, amb *La cicatriu*.

- 2003 Guanyador: Joan-Daniel Bezsonoff, amb *La guerra dels cornuts*.
Finalista: Pep Prieto, amb *La disfressa de l'indigent*.

- 2004 Guanyador: Joan Negre, amb *La funesta ideologia*.
Finalista: Daniel O'Hara, amb *La balada de l'astronauta*.

- 2005 Guanyadora: Mònica Batet, amb *El ventre de la balena*.
Finalista: Josep Buldó, amb *Marioneta o l'amiga de Rosseau*.

- 2006 Guanyador: Joan Mañas, amb *Arqueologia de l'amor*.
Finalista: Ricard Biel, amb *Llit d'espines*.

- 2007 Guanyador: Pau Planas, amb *L'Apèndix*.
Finalista: Núria Martí Constans, amb *Sense espina ni os*.

- 2008 Guanyador: Ricard Biel, amb *A la roda de fira*.
Finalista: Esteve Miralles, amb *Set mesos*.

- 2009 Guanyador: Josep Campmajor, amb *Olor de violetes*.
Finalista: Anna Carreras, amb *Unes ales cap a on*.

- 2010 Guanyador: Helder Ferrés, amb *Novotsky*.
Finalista: Mercè Saurina, amb *Com dues llunes de Saturn*.

- 2011 Guanyadora: Muriel Villanueva, amb *La Gatera*.
Finalista: Alba Sabaté, amb *El soroll de les balenes*.

- 2012 Guanyadora: Mar Bosch, amb *Bedlam. Darrere les hores càlides*.
Finalista: Anna Altisen, amb *Quan vaig deixar de ser natura lleugera*.

- 2013 Guanyador: Oriol Ponsatí-Murlà, amb *Totes les estacions de França*.
Finalista: Jaume Puig, amb *L'escala de l'evasió*.

- 2014 Guanyador: Antonio Carrasco, amb *La segona lluna*.
Finalista: Jaume Puig, amb *Germans*.

- 2015 Guanyador: Josep Maria Pagès, amb *Blat*.
Finalista: Gemma Sardà, amb *La veu del Cyrano*.

